



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 468/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č. k. 4 C 22/2006-73 z 18. januára 2007, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 338/2007-113 z 24. januára 2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo 178/2010-285 zo 6. septembra 2010 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť Ing. A. N. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2011 doručená sťažnosť Ing. A. N., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného

súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 22/2006-73 z 18. januára 2007, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 338/2007-113 z 24. januára 2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Cdo 178/2010-285 zo 6. septembra 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

*„Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 178/2010-285 zo dňa 06. 09. 2010, ktoré mi bolo doručené prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV dňa 11. 04. 2011, bolo zastavené dovolacie konanie.*

*V súdnom konaní sp. zn. 4 C 22/2006 vedenom na Okresnom súde Bratislava IV ide o priestupok voči dopravcovi D., a. s.; B.. Na základe skutočnosti, že som ako cestujúca v uvedený deň dopravcom 12. 9. 2002 o 11:16 h necestovala v autobuse na linke MHD v B., moje dôvody a preukázania miesta pobytu v daný deň boli odmietnuté súdmi všetkých stupňov, ba niektoré dôkazy neboli vôbec preverené.*

*Dovolanie som podala na základe skutočnosti podľa § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) O. s. p.. Z daného vyplýva aj fakt, že aj podľa § 237 písm. f), týkajúci sa ospravedlnenia mojej neúčasti na pojednávaní dňa 24. 01. 2008 v budove Krajského súdu v Bratislave a žiadosti odročenia pojednávania, ktorá nebola rešpektovaná a súd vydal rozsudok č. k. 6 Co 338/07-113.*

*V predmetnom rozsudku sa odvolací súd obmedzil iba na stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v prvostupňovom rozhodnutí a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by potvrdili alebo vyvrátili moje tvrdenia uvedené v odvolaní. Vôbec im nevenoval pozornosť.*

*Všetky stupne súdov obišli PREHLÁSENIE mojich svedkov zo dňa 15. 12. 2003, ktorí potvrdili moje miesto pobytu v danom inkriminovanom čase. Taktiež vynechali aj preskúmanie zistenia môjho rodného čísla revízorom dopravcu a pod. Spochybnili môj zdravotný stav, hoci rozhodnutie o invalidite zo dňa 03. 08. 2000 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 22. 06. 2007 i o mojom zdravotnom ťažkom postihnutí zo dňa 15. 10. 2004 majú k dispozícii v spisovom materiáli. Z daného spisu sa približne 2/3 venujú súdnym poplatkom a ustanoveniu zástupcu pre mňa ako účastníka konania, čiže kombinácii § 138 a § 30 O. s. p.. Po podaní odvolania sa vlastne už nič iné neriešilo zo strany súdov a v môj prospech vôbec.“*

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a súčasne sa domáha, aby bolo „porušiteľovi (počnúc Krajským súdom v Bratislave a rozsudkom č. k. 6 Co 338/07-113 zo dňa 24. 01. 2008) prikázané obnoviť stav pred porušením jej práva alebo slobody a vo veci ďalej konať“.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom

alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 22/06-73 z 18. januára 2007, rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 338/07-113 z 24. januára 2008 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 178/2010 zo 6. septembra 2010.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

*Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach (právo na spravodlivé súdne konanie).*

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Článok 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť iba v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Ústavný súd zohľadňujúc svoju doterajšiu judikatúru pripomína, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 287/04).

### **1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 178/2010-285 zo 6. septembra 2010**

Sťažnosť sťažovateľky smerovala proti označenému uzneseniu najvyššieho súdu, keď najvyšší súd o dovolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 338/2007 z 24. januára 2008 rozhodol tak, že dovolacie konanie uznesením č. k. 3 Cdo 178/2010-285 zo 6. septembra 2010 zastavil. V odôvodnení uznesenia najvyšší súd okrem iného uviedol:

*„V zmysle § 241 ods. 1 O. s. p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Uvedené ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok bráni preskúmaniu dovolaním napadnutého rozhodnutia.*

*Odporkyňa nemá právnické vzdelanie, preto musí byť v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Napriek tomu, že jej bolo doručené rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o ustanovenie takéhoto zástupcu súdom, nerešpektovala výzvu na odstránenie nedostatku uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania a ani do rozhodnutia dovolacieho súdu nepredložila plnú moc udelenú advokátovi pre dovolacie konanie. Nedostatok tejto podmienky dovolacieho konania zostal v dôsledku toho neodstránený.*

*Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 1 O. s. p.) dovolacie konanie zastavil (§ 243c O. s. p., § 241 ods. 1 O. s. p. a § 104 ods. 2 O. s. p.). Vzhľadom na dôvod, pre ktorý zastavil dovolacie konanie, nezaoberal sa otázkou procesnej prípustnosti (a ani dôvodnosti) dovolania.“*

Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd konanie o dovolaní sťažovateľky zastavil z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovenej podmienky povinného právneho zastúpenia účastníka konania v dovolacom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97), podľa ktorej nesplnenie zákonom ustanovených podmienok, ktoré sa vyžadujú od účastníka konania preto, aby sa mohlo o jeho opravnom prostriedku konať (v dôsledku nesplnenia ktorých sa konanie zastaví), nemožno považovať za odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom.

Rešpektujúc požiadavku splnenia zákonom ustanovených podmienok na prístup k súdu je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ústavne akceptovateľné. V nadväznosti na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

**2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 338/2007-113 z 24. januára 2008**

Uznesenie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho č. k. 3 Cdo 178/2010-285 zo 6. septembra 2010 o zastavení dovolacieho konania bolo sťažovateľke doručené 11. apríla 2011; sťažnosť sťažovateľky bola doručená ústavnému súdu 14. júna 2011. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju aktuálnu rozhodovaciu činnosť, podľa ktorej v prípade, ak nedôjde v dovolacom konaní k zrušeniu, resp. k zmene napadnutého rozhodnutia, je daná právomoc ústavného súdu tak na preskúmanie dovolacieho rozhodnutia, ako aj odvolacieho rozhodnutia a zákonná dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti plynie od doručenia rozhodnutia najvyššieho súdu (porovnaj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54, tiež rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 324/2010, III. ÚS 192/2010, IV. ÚS 245/2010, III. ÚS 192/2011).

Napriek ústavne akceptovateľnému rozhodnutiu najvyššieho súdu o zastavení dovolacieho konania pre nesplnenie zákonom ustanovenej podmienky povinného právneho zastúpenia ústavný súd vzhľadom na procesné rozhodnutie najvyššieho súdu o zastavení dovolacieho konania posúdil aj namietané porušenie práv sťažovateľky označeným rozsudkom krajského súdu z hľadiska jeho obsahu.

Krajský súd v namietanom rozsudku č. k. 6 Co 338/07-113 z 24. januára 2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, v odôvodnení ktorého okrem iného uviedol:

*„V prejednávanej veci súd prvého stupňa pri navrhovateľom uplatňovanom nároku na zaplatenie 1.212,- Sk istiny titulom cestovného nepochybne zistil, že odporkyňa dňa 12. 9. 2002 o 11.16 hod v dopravnom prostriedku navrhovateľa – na linke MHD v B. a nepreukázala sa, na výzvu kontrolného orgánu, platným cestovným lístkom. Námietky odporkyne, že jej bol odcudzený vodičský preukaz, súd prvého stupňa správne na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za nedôvodné, keďže vodičský preukaz uvedeného čísla odporkyňa mala až do 28. 03. 2003 a nový vodičský preukaz jej bol vydaný až dňa 28. 1. 2003, t. j. po vykonanej kontrole prepravným kontrolórom dňa 12. 9. 2002. Odporkyňa na svoje tvrdenia, že necestovala v prostriedkoch MHD neprodukovala v odvolacom konaní žiadne také dôkazy, ktoré by mohli spochybniť hodnovernosť listinných dôkazov, ktoré by mohli zvrátiť výsledky doteraz vykonaného dokazovania, odôvodňujúce aj*

*prípadnú zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa. Ani odvolací súd nemal preto žiadny dôvod na spochybnenie doteraz vykonaných dôkazov. Odvolací súd preto námietky odporkyne považoval za nedôvodné a nemohol k nim prihliadnuť ani v tomto odvolacom konaní. Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu na riadne zistenie skutkového stavu, správne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne.*

*Z horeuvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 O. s. p.).“*

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd sa dostatočným spôsobom vyrovnal s námietkami sťažovateľky uvedenými v jej odvolaní, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde.

Krajský súd podľa názoru ústavného súdu konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné na posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Ústavný súd považuje rozsudok krajského súdu zodpovedajúcou mierou interpretácie na vec aplikovaných zákonných ustanovení za legitímny a vylučujúci možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhoviecie všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. I. ÚS 8/96). Rovnako do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivé súdne konanie je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné,

neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 131/05, IV. ÚS 219/05). Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade rozsudok krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje.

Vzhľadom na uvedené podľa názoru ústavného súdu neexistuje taká súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom na súdnu ochranu, ako aj právom na spravodlivý proces podľa označeného článku ústavy a dohovoru, ktorá by umožnila vysloviť záver o ich porušení. Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala, že po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie by ústavný súd mohol reálne dospieť k záveru, že sťažovateľkou označené práva boli v danom prípade porušené. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

### **3. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 22/2006-73 z 18. januára 2007**

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (m. m.

I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, ktorý považuje za porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bola sťažovateľka oprávnená podať proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré aj využila.

Namietaným rozsudkom okresného súdu sa ústavný súd meritórne nezaoberal, keďže sa riadil princípom subsidiarity svojej právomoci, a preto, aplikujúc tento článok ústavy a § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmietol sťažnosť v tej časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie označených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 22/2006-73 z 18. januára 2007 pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako celok a ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej sťažnosti sa už nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011